

Osrednji slavnostni govor je pripadel skupini Mladi Benečani

Na god Svetih treh kraljev, 6. januarja, je v Čedadu potekal tradicionalni, že 51. Dan emigranta, osrednja kulturna in politična prireditve Slovencev Benečije, Rezije in Kanalske doline. Letošnji osrednji slavnostni govor je pripadel skupini Mladi Benečani. Zavedna skupina mladih pripadnikov slovenske manjšine, ki so obiskovali dvojezično šolo v Špetru, se je povezala lani, z željo gojenja slovenskega jezika in kulture ter velikih načrtov za prihodnost, a brez iluzij, kot sami pravijo.

V imenu skupine sta spregovorili Martina Marmai in Angelina Sittaro. Dejali sta, da je njihovo poslanstvo, kot prve generacije, ki se je po več kot 100 letih nasprotovanja lahko šolala tudi v slovenščini, braniti in nadgraditi pravice, ki so si jih priborile generacije pred njimi. Opozorili sta na številne prikrite ali odkrite in instrumentalizirane napade na dvojezično šolo s strani določenega dela politike. Pristojne oblasti sta odločno pozvali, naj takoj najdejo rešitev za sedež šole v Špetru ter da se dvojezično izobraževanje čim prej razširi. Za Kanalsko dolino sta pozvali k trojezični šoli. Dejali sta, da bi bilo lepo, če bi lahko v tej smeri začeli razmišljati tudi v Reziji, kjer se še danes poskuša zbrisati slovensko identiteto. Nasprotovanje vsemu, kar je označeno s pridevnikom slovenski, se je tam izrodilo celo v motenje javnega reda. Opozorili sta, da so na takšno nasprotovanje naleteli tudi oni in dejavnost njihove skupine. Pozvali sta: »Tistim, ki želijo, da bi Berlinski zid še vedno stal, pa čeprav je ta padel, še preden se je marsikdo od nas rodil, bi radi povedali, da imamo vsega tega dovolj!«. Mladi so spomnili tudi na naravne in kulturne danosti za razvoj turizma, ki bi jim omogočil zaposlitev, da bi se doline ne več tako praznile. Zahtevali so, naj oblasti začnejo z razvojnim načrtovanjem in okrepijo sodelovanje s Posočjem. Dejali so, da razvoja ne bo brez hitrega interneta! Izrazili so nasprotovanje reformi krajevnih uprav, ki ga pripravlja deželna vlada, saj bi te prizadele manjše gorske občine in s tem tudi slovensko govoreče prebivalstvo Videmske pokrajine. Posebno pozornost so mladi namenili načrtovanemu daljnovodu Okroglo - Videm, ki mu odločno nasprotujejo. Prepričani so, da bi to bil smrtni udarec za to skupnost, ki so jo že ošibila dolga leta asimilacije, konfliktov in izseljevanja.

Svoj nagovor so mladi zaključili s sledečimi besedami: »Mi pa smo prepričani, da ima naša kultura neizmerno vrednost za vse nas in tiste, ki bodo prišli za nami. Tudi mi, ki smo generacija nestalnega dela in bega možganov, želimo prispevati k rasti naše skupnosti in hočemo imeti za to primerne pogoje. Zato bomo nadaljevali z mobilizacijo proti daljnovodu, še naprej razmišljali brez meja in se še naprej trudili, da bi bilo spoštovanje naše identitete zajamčeno na vseh ravneh. Zato, da lahko,

Folklorne skupine Živanit iz Benečije in Razor iz Tolmina, sta zaplesali ples iz Benečije, Breginjskega kota in zgornjega Posočja

potem ko smo vstali, še naprej hodimo z dvignjeno glavo. Ker tudi mi smo tu in tu hočemo ostati!«. Na prireditvi so pozdravili Čedadski župan Stefano Balloch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel in predsednica Dežele FJK Debora Serracchiani. Balloch se je v nagovoru bolj kot na prisotnost slovenske manjšine osredotočil na čezmejno prijateljstvo in dobrososedske odnose. Spomnil je tudi, da je bila izpolnjena obljuba občine in je bila letos v Čedadu ulica poimenovana po Ivanu Trinku, ki je, kot je dejal »toliko dal tej zemlji«.

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel je med drugim dejala, da ji vedno zaigra srce, ko sliši za slovensko manjšino in da bi moral ta teritorij odpreti srca vsem.

Serracchianijeva, ki je sicer prireditev kmalu po svojem nagovoru zapustila, so udeleženci sprejeli z največjim aplavzom. Ob tem je govornica izrazila svojo ganjenost. Dejala je, da so vsi jeziki te dežele naše bogastvo. Zaznala naj bi močno identiteto te skupnosti, kar jo veseli. Na govor mladih Benečanov se je odzvala, da daljnovod Okroglo - Videm ni prioriteta niti za deželo.

Dneva emigranta so se med drugimi udeležili predsednik deželnega sveta Franco Iacop, podpredsednik Igor Gabrovec, župan Sovodnje Germano Cendou, več županov obmejnih slovenskih občin in predstavniki obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji, ki sta tudi prirediteljici dogodka. Prvič, od leta 1964, od kar se vsako leto 6. januarja v spomin na preštevilne prebivalce teh dolin, ki so se morali s trebuhom za kruhom izseljevati po

vsem svetu, prireja Dan emigranta, je bil kulturni del prireditve zasnovan čezmejno. Folklorne skupine Živanit iz Benečije in Razor iz Tolmina, sta zaplesali ples iz Benečije, Breginjskega kota in zgornjega Posočja. Skupina Živanit je po mnogih letih premora znova zaživela in v svoje vrste vabi tudi nove člane.

Tudi letos je bila na Dnevu emigranta premiera nove gledališke igre Beneškega gledališča. Predstavili so igro Hipnoza, katere avtor je angleški dramaturg David Tristram. Besedilo je po beneško priredila Marina Cernetig, igro pa je režiral Marjan Bevk. Igrali so Roberto Bergnach, Emanuela Cicigoi in Gianni Trusgnach, klavirsko glasbo v živo pa je izvajal Davide Tomasetig.

Fotografije in tekst Dejan Valentinčič,
www.slomedia.it

»Tistim, ki želijo, da bi Berlinski zid še vedno stal, pa čeprav je ta padel, še preden se je marsikdo od nas rodil, bi radi povedali, da imamo vsega tega dovolj!«

Osrednji slavnostni govor je pripadel skupini Mladi Benečani

Na god Svetih treh kraljev, 6. januarja, je v Čedadu potekal tradicionalni, že 51. Dan emigranta, osrednja kulturna in politična prireditve Slovencev Benečije, Rezije in Kanalske doline. Letošnji osrednji slavnostni govor je pripadel skupini Mladi Benečani. Zavedna skupina mladih pripadnikov slovenske manjšine, ki so obiskovali dvojezično šolo v Špetru, se je povezala lani, z željo gojenja slovenskega jezika in kulture ter velikih načrtov za prihodnost, a brez iluzij, kot sami pravijo.

V imenu skupine sta spregovorili Martina Marmai in Angelina Sittaro. Dejali sta, da je njihovo poslanstvo, kot prve generacije, ki se je po več kot 100 letih nasprotovanja lahko šolala tudi v slovenščini, braniti in nadgraditi pravice, ki so si jih priborile generacije pred njimi. Opozorili sta na številne prikrite ali odkrite in instrumentalizirane napade na dvojezično šolo s strani določenega dela politike. Pristojne oblasti sta odločno pozvali, naj takoj najdejo rešitev za sedež šole v Špetru ter da se dvojezično izobraževanje čim prej razširi. Za Kanalsko dolino sta pozvali k trojezični šoli. Dejali sta, da bi bilo lepo, če bi lahko v tej smeri začeli razmišljati tudi v Reziji, kjer se še danes poskuša zbrisati slovensko identiteto. Nasprotovanje vsemu, kar je označeno s pridevnikom slovenski, se je tam izrodilo celo v motenje javnega reda. Opozorili sta, da so na takšno nasprotovanje naleteli tudi oni in dejavnost njihove skupine. Pozvali sta: »Tistim, ki želijo, da bi Berlinski zid še vedno stal, pa čeprav je ta padel, še preden se je marsikdo od nas rodil, bi radi povedali, da imamo vsega tega dovolj!«.

Mladi so spomnili tudi na naravne in kulturne danosti za razvoj turizma, ki bi jim omogočil zaposlitev, da bi se doline ne več tako praznile. Zahtevali so, naj oblasti začnejo z razvojnim načrtovanjem in okrepijo sodelovanje s Posočjem. Dejali so, da razvoja ne bo brez hitrega interneta! Izrazili so nasprotovanje reformi krajevnih uprav, ki ga pripravlja deželna vlada, saj bi te prizadele manjše gorske občine in s tem tudi slovensko govoreče prebivalstvo Videmske pokrajine. Posebno pozornost so mladi namenili načrtovanemu daljnovodu Okroglo - Videm, ki mu odločno nasprotujejo. Prepričani so, da bi to bil smrtni udarec za to skupnost, ki so jo že ošibila dolga leta asimilacije, konfliktov in izseljevanja.

Svoj nagovor so mladi zaključili s sledečimi besedami: »Mi pa smo prepričani, da ima naša kultura neizmerno vrednost za vse nas in tiste, ki bodo prišli za nami. Tudi mi, ki smo generacija nestalnega dela in bega možganov, želimo prispevati k rasti naše skupnosti in hočemo imeti za to primerne pogoje. Zato bomo nadaljevali z mobilizacijo proti daljnovodu, še naprej razmišljali brez meja in se še naprej trudili, da bi bilo spoštovanje naše identitete zajamčeno na vseh ravneh. Zato, da lahko,

Folklorne skupine Živanit iz Benečije in Razor iz Tolmina, sta zaplesali ples iz Benečije, Breginjskega kota in zgornjega Posočja

potem ko smo vstali, še naprej hodimo z dvignjeno glavo. Ker tudi mi smo tu in tu hočemo ostati!«. Na prireditvi so pozdravili Čedajski župan Stefano Balloch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel in predsednica Dežele FJK Debora Serracchiani. Balloch se je v nagovoru bolj kot na prisotnost slovenske manjšine osredotočil na čezmejno prijateljstvo in dobrososedske odnose. Spomnil je tudi, da je bila izpolnjena obljuba občine in je bila letos v Čedadu ulica poimenovana po Ivanu Trinku, ki je, kot je dejal »toliko dal tej zemlji«.

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel je med drugim dejala, da ji vedno zaigra srce, ko sliši za slovensko manjšino in da bi moral ta teritorij odpreti srca vsem.

Serracchianijevo, ki je sicer prireditev kmalu po svojem nagovoru zapustila, so udeleženci sprejeli z največjim aplavzom. Ob tem je govornica izrazila svojo ganjenost. Dejala je, da so vsi jeziki te dežele naše bogastvo. Zaznala naj bi močno identiteto te skupnosti, kar jo veseli. Na govor mladih Benečanov se je odzvala, da daljnovod Okroglo - Videm ni prioriteta niti za deželo.

Dneva emigranta so se med drugimi udeležili predsednik deželnega sveta Franco Iacop, podpredsednik Igor Gabrovec, župan Sovodnje Germano Cendou, več županov obmejnih slovenskih občin in predstavniki obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji, ki sta tudi prirediteljici dogodka. Prvič, od leta 1964, od kar se vsako leto 6. januarja v spomin na preštevilne prebivalce teh dolin, ki so se morali s trebuhom za kruhom izseljevati po

vsem svetu, prireja Dan emigranta, je bil kulturni del prireditve zasnovan čezmejno. Folklorne skupine Živanit iz Benečije in Razor iz Tolmina, sta zaplesali ples iz Benečije, Breginjskega kota in zgornjega Posočja. Skupina Živanit je po mnogih letih premora znova zaživela in v svoje vrste vabi tudi nove člane.

Tudi letos je bila na Dnevu emigranta premiera nove gledališke igre Beneškega gledališča. Predstavili so igro Hipnoza, katere avtor je angleški dramaturg David Tristram. Besedilo je po beneško priredila Marina Cernetig, igro pa je režiral Marjan Bevk. Igrali so Roberto Bergnach, Emanuela Cicigoi in Gianni Trusgnach, klavirsko glasbo v živo pa je izvajal Davide Tomasetig.

Fotografije in tekst Dejan Valentinčič,
www.slomedia.it

»Tistim, ki želijo, da bi Berlinski zid še vedno stal, pa čeprav je ta padel, še preden se je marsikdo od nas rodil, bi radi povedali, da imamo vsega tega dovolj!«